

Samen werken aan veiligheid

Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2009-2012

Gemeente Smallingerland

januari 2009

Samen werken aan veiligheid

Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2009-2012 Gemeente Smallingerland

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	4
Gemeentelijke regie op veiligheid	4
Prioriteiten voor de Kadernota 2009-2012	5
2. Leeswijzer	5
3. Veiligheidsbeleid in Nederland en Smallingerland	6
3.1. De start van veiligheidsbeleid in Smallingerland	6
3.2. Notitie 2003-2006: accent op sociale veiligheid	7
3.3. Effecten van het IVB in Smallingerland	7
4. Visie	8
4.1. Aanleiding. Waarom lokaal integraal veiligheidsbeleid?	8
4.2. Strategische doelstellingen	9
4.3. Uitgangspunten	9
4.4. Strategische partners	10
5. Overzicht veiligheidsvelden en -thema's	11
6. Prioriteiten	13
Voorstellen voor prioriteiten IVB 2009-2012	13
7. Het vervolg	14

1. Samenvatting

Drachten, de hoofdplaats van de gemeente Smallingerland, heeft voor tenminste 140.000 mensen een belangrijke regionale centrumfunctie. Dit geeft lokaal extra druk op de veiligheidssituatie. Denk aan winkelcentra en bedrijventerreinen, een ziekenhuis, het uitgaansleven, grote scholengemeenschappen en sociaal culturele functies zoals buurt- en dorpshuizen, bejaardencentra en de Lawei. De gemeente Smallingerland werkt daarom sinds 1994 samen met uiteenlopende partners aan integraal veiligheidsbeleid (IVB). In dat jaar werd ook de Stichting Veiligheidszorg Smallingerland (SVS) opgericht, die sindsdien gericht is op extra toezicht in het publieke domein.

Veiligheid is een onderwerp dat hoge prioriteit heeft, ook lokaal; sinds 1994 is in Smallingerland dan ook veel in gang gezet en is ook daadwerkelijk veiligheidswinst geboekt op uiteenlopende terreinen. Sinds 2003 is de schade aan openbare gebouwen ongeveer gehalveerd. Het zelfde geldt voor oud en nieuw: ook hierbij is de schade sinds 2004 eveneens met de helft afgenomen. Jeugd en jongeren zijn in de gemeente aanmerkelijk hoger en meer positief op de agenda gekomen. Dit komt ook naar voren in de Nota Jeugdbeleid 2008-2012 die de raad in de zomer van 2008 heeft vastgesteld. Zo is er meer inzet gekomen om problemen van of met Smallingerlandse jongeren tegen te gaan, zijn er meer en betere voorzieningen gekomen voor jongeren en worden zij op straat actief en outreachend opgezocht. Door deze maatregelen in combinatie met het netwerkoverleg JOS¹ is de jongerenoverlast in Smallingerland de laatste drie jaar beperkt, zeker in vergelijking met tien jaar geleden. Ook is in de afgelopen jaren duidelijk geworden dat het wel degelijk mogelijk en ook heel lonend is om veiligheidsproblemen aan de bron te voorkomen. In beleidstermen heet dit 'pro-actief' en 'preventief' werken aan veiligheid. Zo wordt in Smallingerland al een aantal jaren het Keurmerk Veilig Wonen consequent toegepast voor woonhuizen en woonomgeving, en worden deze principes ook toegepast bij scholenbouw of andere grootschalige bouwprojecten. Ook hierin is dus een belangrijke kwaliteitsslag gemaakt. Verder heeft de gemeente met haar partners extra inzet gepleegd op het vlak van gebieds- of wijkgericht werken, waarbij 'kennen en gekend worden' en korte lijnen met burgers en bedrijven voorop staan. Dit is belangrijk voor de veiligheid en het veiligheidsgevoel. Zo hebben de buurtagenten hun contacten met en informatie over de buurten, wijken en dorpen flink versterkt. Dit is belangrijk om overlast en criminaliteit terug te dringen. Op basis van wensen van burgers is er in de afgelopen jaren extra inzet geweest op de handhaving van veel voorkomende ergernissen in de woon- en leefomgeving zoals hondenpoep, overlast door parkeren en zwerfvuil.

Gemeentelijke regie op veiligheid

Het rijk verwacht van gemeenten dat zij een actueel integraal veiligheidsbeleid hebben. Dit beleid moet worden afgestemd met vele partners zoals Rijk en provincie, het onderwijs en de sociale sector, politie, openbaar ministerie (OM) en het bedrijfsleven. Gemeenten hebben over het merendeel van de IVB partners geen zeggenschap. Daarom staan het bevorderen van samenwerking en regievoering centraal in het gemeentelijk IVB-beleid. Hierbij gaat het vooral om overtuigingskracht en het zoeken naar gezamenlijke winst.

¹ Netwerkoverleg Jongeren Op Straat (JOS). In dit maandelijkse overleg bespreken gemeente, politie, SVS, verslavingszorg en het jongerenwerk alle jongerenoverlast-locaties en -groepen die zich op straat manifesteren. Hierbij wordt onderling informatie uitgewisseld en worden afspraken gemaakt om overlast te voorkomen of op te lossen.

Prioriteiten voor de Kadernota 2009-2012

Deze Kadernota geeft op basis van een visie op veiligheid (paragraaf 4), de flankerende beleidsprocessen (bijlage 1) en de veiligheidsanalyse (bijlage 3) een advies voor prioriteiten voor de periode 2009-2012.

Kernpunten hierbij zijn:

- het tegengaan van geweld in de samenleving, oa via de projecten 'Huiselijk geweld' en 'Veilig uitgaan'
- inzet op de aanpak van vandalisme
- aanpak van overlast en 'aso-gedrag' in woonbuurten
- bevorderen van het veiligheidsgevoel van burgers
- stimulering van projecten veilig ondernemen
- aanpak van jeugdcriminaliteit en begeleiding van risicojeugd
- aanpak vermogenscriminaliteit in de samenleving
- aanpak van georganiseerde criminaliteit

Na vaststelling van visie, veiligheidsanalyse en prioriteiten zal de Kadernota IVB 2009-2012 nader worden uitgewerkt in jaarplannen. De jaarplannen worden nauw afgestemd met politie, justitie en andere partners. Het zelfde geldt voor de evaluatie hiervan.

2. Leeswijzer

Deze nota is opgesteld aan de hand van de VNG methode "Kernbeleid Veiligheid". De meeste Nederlandse gemeenten en ook politie Friesland werken inmiddels met deze methode. Deze kadernota is geschreven aan de hand van informatie over flankerende beleidsprocessen en een uitgebreide veiligheidsanalyse. Op basis hiervan zijn de prioriteiten voor het IVB 2009-2012 bepaald.

Dit kerndeel van de Kadernota zet kort op een rij:

- de voorgeschiedenis van deze Kadernota (paragraaf 3);
- de visie, de strategische doelstellingen, de uitgangspunten van het beleid en de strategische partners (paragraaf 4);
- een overzicht van de veiligheidsvelden en -thema's (paragraaf 5);
- de voorgestelde prioriteiten voor de komende vier jaar (paragraaf 6);
- het vervolg op de Kadernota: jaarplannen IVB.

De bijlagen zijn apart gebundeld. Hierin zijn opgenomen:

Bijlage 1: Flankerende beleidsprocessen

Bijlage 1 behandelt kort de flankerende beleidsprocessen bij gemeente en externe partijen die voor het IVB van belang zijn, plus de eisen, mogelijkheden en kansen die hieruit voortvloeien.

Bijlage 2: Inbreng partners

Aan de hand van de verschillende veiligheidsvelden en -thema's zijn intern betrokkenen en externe partners gevraagd mee te praten over of te reageren op de veiligheidsanalyse (zie bijlage 3) en de Kadernota als geheel. Deze partners zullen ook zo veel mogelijk worden betrokken bij de uitwerking van de IVB jaarplannen en de evaluatie van het beleid.

Bijlage 3: Veiligheidsanalyse

De basis van deze Kadernota, de veiligheidsanalyse, is opgenomen in bijlage 3. De analyse verschaft overzicht op het huidige IVB en de veiligheidssituatie in Smallingerland:

- wat zijn de bedreigingen of wat is de feitelijke onveiligheid;
- wat wordt daar nu al aan gedaan (kort overzicht per thema);
- wat zijn de omissies, wat ontbreekt er nog in de aanpak.

Aan de hand van de flankerende beleidsprocessen en de veiligheidsanalyse worden de beleidsprioriteiten voor de komende jaren vastgesteld. Het format van "Kernbeleid veiligheid" is ingedeeld aan de hand van de volgende veiligheidsvelden:

- veilige woon- en leefomgeving;
- bedrijvigheid en veiligheid;
- jeugd en veiligheid;
- integriteit en veiligheid;
- fysieke veiligheid.

Deze Kadernota werkt het onderwerp fysieke veiligheid niet apart uit omdat dit al is gebeurd in het gemeentelijk rampenplan. Een deelonderwerp van fysieke veiligheid, het onderwerp verkeersveiligheid, is ondergebracht bij 'veilige woon- en leefomgeving'.

Bijlage 4: Stappenplan totstandkoming Kadernota 2009-2012

Tot slot zijn nog opgenomen:

Bronvermelding en lijst van afkortingen

3. Veiligheidsbeleid in Nederland en Smallingerland

In de afgelopen 20 jaar is er in Nederland veel veranderd op het vlak van criminaliteit en veiligheid. De belangrijkste reden hiervoor is dat de onveiligheid in de decennia daarvoor fors is toegenomen. In de periode van 1960 tot 1980 is het aantal geregistreerde misdrijven in Nederland vervijfvoudigd en is de capaciteit van politie en justitie verdubbeld. Aanvankelijk lag de zorg voor veiligheid vooral bij politie en justitie. Om criminaliteit en onveiligheid effectief aan te pakken is echter een bredere aanpak nodig. Vooral de nota "Samenleving en criminaliteit" van de Commissie Roethof uit 1985 maakte dit duidelijk. Aan de hand hiervan is er meer aandacht gekomen voor jeugdcriminaliteit en is gepleit voor een grotere rol van gemeenten, burgers en lokale partners bij de aanpak van criminaliteit in de samenleving.

3.1. De start van veiligheidsbeleid in Smallingerland

Ook de gemeente Smallingerland speelde in op de hierboven omschreven ontwikkelingen. Na het nodige voorwerk is in 1994 de eerste notitie integraal veiligheidsbeleid (IVB) vastgesteld. Daarbij is ook gelijk de basis gelegd voor de oprichting van de Stichting Veiligheidszorg Smallingerland (SVS). Op basis van de lokale IVB notitie heeft Smallingerland in 1995 een coördinator integraal veiligheidsbeleid aangesteld, en is samen met een breed scala aan partners gewerkt aan de ontwikkeling en uitvoering van lokaal integraal veiligheidsbeleid.

Mede op basis van deze IVB nota zijn de volgende speerpunten opgepakt:

- Ontwikkeling van een lokaal drugs- en coffeeshopbeleid en de aanpak van drugsoverlast en -criminaliteit
- Aanpak van jeugdcriminaliteit en jongerenoverlast
- Aanpak van uitgaansoverlast
- Bevordering van wijkveiligheid en SVS toezicht in woongebieden en op bedrijventerreinen

3.2. Notitie 2003-2006: accent op sociale veiligheid

In 2003 is een tweede IVB notitie geschreven voor de periode 2003-2006. Deze notitie is mede gebaseerd op de nota "Naar een veiliger samenleving" uit 2002 van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Justitie. Hierin staan de volgende thema's centraal:

- Veilige leefomgeving (oa wijkveiligheid, Keurmerk veilig wonen, politiezorg en SVS toezicht)
- Geweld en horeca (oa Veiligheid op de Kaden, Drugs- en coffeeshopbeleid, Prostitutiebeleid)
- Jeugd en veiligheid (oa Halt, aanpak jongerenoverlast, vandalisme en graffiti, antivandalisme project De Buurt Ons Huis voor het basisonderwijs en Jongeren, school en veiligheid voor het voortgezet onderwijs)
- Fysieke veiligheid (o.a. handhaving, rampenplan en verkeersveiligheid)

3.3. Effecten van het IVB in Smallerland

In de afgelopen jaren zijn er positieve resultaten behaald in nauwe samenwerking met de betrokken partners. Integraal veiligheidsbeleid levert op vele terreinen 'winst' op in de vorm van veiligheid en schadepreventie en draagt daarmee bij aan de kwaliteit van de lokale samenleving. Deze paragraaf geeft hiervan in het kort een aantal voorbeelden of 'highlights'. De veiligheidsanalyse in bijlage 3 gaat nader in op de verschillende veiligheidsvelden en -thema's en geeft hierover nadere kwantitatieve en kwalitatieve informatie, plus een overzicht van wat er aan wordt gedaan en welke omissies er nog zijn in het beleid.

Smallerland werkt steeds meer pro-actief en preventief aan integraal veiligheidsbeleid, waardoor er minder inzet op repressie nodig is. Als veiligheidsproblemen in een vroeg stadium worden gesignaleerd en aangepakt, treedt minder escalatie op en kunnen onveiligheid en schade worden voorkomen. Zo wordt er vanuit het netwerkoverleg Jongeren Op Straat (JOS) al jaren systematisch gewerkt aan het tegengaan van jongerenoverlast, die daardoor de laatste jaren bijzonder laag is, zeker in vergelijking met tien jaar geleden. Mede dankzij het JOS is de jeugd beter in beeld, is zij hoger en meer positief op de agenda gekomen en zijn de voorzieningen voor jeugd verbeterd. Smallerland loopt in Friesland voorop met het onderwerp Veilige School in het voortgezet onderwijs. Het zelfde geldt voor de toepassing van het Keurmerk veilig wonen: bij grootschalige nieuwbouw en renovaties wordt veiligheid standaard meegenomen vanaf de ontwerpfase. Ook de drugsoverlast is in Drachten significant afgenomen. Dit bleek onder andere uit een evaluatie van het coffeeshopbeleid: door het coffeeshopbeleid is het aantal 'ondergrondse' deal-adressen in Drachten al na twee jaar met ruim de helft afgenomen. Het horeca-concentratiegebied op de Kaden had te kampen met veel geweldsincidenten en een negatief, onveilig imago. Vanuit het veiligheidsbeleid en het horecabeleid is hier eendrachtig aan gewerkt, oa. op basis van een convenant Veilig Uitgaan. Hoewel er een duidelijke verbetering is opgetreden blijft het echter een wankel evenwicht en is het nodig hieraan te blijven werken, onder andere door goed toezicht van

politie en SVS, gerichte aanpak van geweld op straat en speciale aandacht voor recidiverende geweldplegers.

Mede op basis van gesprekken met burgers en klachten over wijkveiligheid is er meer inzet gekomen op handhaving, en op de aanpak van veelvoorkomende ergernissen in de openbare ruimte. Hiervoor zijn onder andere SVS surveillanten en gemeentelijke handhavers ingezet, en ook buurtagenten spelen hierbij een belangrijke rol. Een bijkomend gunstig gevolg van een betere handhaving is dat burgers ook actiever worden en meer gaan melden. Verder zijn aansprekende resultaten behaald met acties gericht op het tegengaan van schade rond "Oud en nieuw", het voorkomen van auto-inbraken en fietsdiefstallen (zie bijlage 3).

Onder regie van de gemeente is de zorg voor veiligheid in de laatste jaren aanzienlijk verbreed. Zowel burgers als samenwerkingspartners pakken hun medeverantwoordelijkheid voor het onderwerp veiligheid steeds meer op. Vooral door de meerwaarde van samenwerking zijn aansprekende resultaten te behalen zoals de 'winst' van schadepreventie en een meer leefbare en veilige lokale samenleving.

4. Visie

"Veiligheid is een kerntaak van de overheid en een basisvoorwaarde voor een samenleving waarin mensen zich vertrouwd, vrij en verbonden voelen"

Uit: missie coalitieakkoord 2007-2011 Kabinet Balkenende IV

Een definitie van veiligheid is: "het aanwezig zijn van een zekere mate van ordening en rust in het publieke domein en van bescherming van leven, gezondheid en goederen tegen acute of dreigende aantastingen". Onder 'onveiligheid' verstaan we: "alles wat hierop inbreuk maakt". Naast 'objectieve' veiligheid, daadwerkelijke en meetbare inbreuken op veiligheid, is ook aandacht nodig voor 'subjectieve' veiligheid, ofwel het veiligheidsgevoel. Objectieve en subjectieve veiligheid gaan lang niet altijd samen.

4.1. Aanleiding. Waarom lokaal integraal veiligheidsbeleid?

Er zijn voor de gemeente Smallingerland verschillende aanleidingen om IVB te voeren en een nieuwe Kadernota integraal veiligheidsbeleid te schrijven:

- criminaliteit en onveiligheid kosten de overheid en de samenleving veel tijd, geld en energie;
- overlast en onveiligheid ondermijnen het vertrouwen in de overheid, de sociale samenhang en de economische ontwikkeling;
- met integraal veiligheidsbeleid werpen de gemeente en haar partners een dam op tegen onveiligheid en criminaliteit;
- voortdurend zijn er nieuwe lokale, regionale of landelijke ontwikkelingen. Of nieuwe wetten, instrumenten of mogelijkheden die meebrengen dat hier lokaal actie op moet worden gezet;
- de Kadernota is een belangrijk sturingsinstrument. Zij geeft in hoofdlijnen een overzicht van de veiligheidssituatie in de gemeente, wat daar concreet aan wordt gedaan, welke omissies er nog zijn in de aanpak en wat de prioriteiten zijn voor de komende jaren;

- Smallingerland wil aan de hand van deze nieuwe Kadernota haar regierol ten aanzien van IVB invullen door in jaarplannen duidelijk aan te geven wat zij zelf doet en wat zij van partners verwacht;
- Politie Friesland wil haar jaarlijkse activiteitenplannen en haar prioriteitstelling mede koppelen aan het lokaal integraal veiligheidsbeleid van de Friese gemeenten. Daarom is het belangrijk dat Smallingerland een actueel en breed gedragen IVB beleid heeft.

4.2. Strategische doelstellingen

Deze paragraaf geeft de strategische doelstellingen aan voor het integraal veiligheidsbeleid. Smallingerland wil zich in de periode 2009 tot 2012 vooral richten op de volgende algemene doelstellingen:

- Smallingerland streeft ernaar dat buurten, wijken en dorpen 'schoon, heel en veilig' zijn en een goed leef- en werkklimaat hebben voor alle leeftijdsgroepen.
- Smallingerland wil bevorderen dat iedereen die woont en/of werkt in de gemeente zo goed mogelijk geïnformeerd en betrokken is en actief en duurzaam bijdraagt aan een veilige lokale samenleving.
- Smallingerland wil veiligheidsrisico's en -incidenten waar mogelijk voorkomen en samen met alle partners op een praktische, pro-actieve en preventieve wijze werken om veiligheidsproblemen of overlast vóór te zijn of op een zo integraal mogelijke wijze aan te pakken.
- Smallingerland streeft naar bevordering van de menselijke maat, korte lijnen ('er op af'), goede kennis over wat er speelt in buurten, wijken en dorpen ('kennen en gekend worden') en vooral ook een praktische aanpak.
- Smallingerland biedt 'ruimte voor iedereen', ook als het gaat om veiligheid. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de belangen en opvattingen hieromtrent van inwoners, bedrijven, organisaties en bezoekers.
- Smallingerland wil participatie van haar inwoners bevorderen, zorgzaam zijn maar ook grenzen stellen en sociale uitsluiting en uitval tegengaan.

4.3. Uitgangspunten

De uitgangspunten voor het lokale IVB beleid zijn:

- het streven is om met inbreng de partners elke vier jaar via een geactualiseerde IVB Kadernota aandacht te schenken aan dit onderwerp. Uitgangspunt hierbij is dat staand beleid wordt nagelopen, beoordeeld en zonodig bijgesteld, nieuwe ontwikkelingen en kansen in kaart worden gebracht en worden vertaald in nieuw beleid. De gemeenteraad stuurt hierbij op hoofdlijnen en stelt prioriteiten;
- de gemeente voert de regie: partners worden actief betrokken bij de totstandkoming, uitvoering en doorontwikkeling van het beleid. Jaarlijks worden IVB jaarplannen opgesteld en het is de bedoeling dat dit gebeurt in nauwe samenwerking en afstemming met partners, vooral politie en OM. Hiervoor worden elk voorjaar met de partners de voortgang en de resultaten van het jaarplan doorgenomen. Dit gebeurt onder andere op basis van een aantal determinanten of meetpunten, vooral gebaseerd op beschikbare informatie zoals politiegegevens, de wijkatlas en kwalitatieve informatie van sleutelfiguren en partners;

- lokaal beleid is mede een afgeleide van regionaal en nationaal beleid. Daarnaast is er uiteraard ook veel ruimte voor eigen lokale inzichten en voorkeuren. In dit opzicht worden signalen van partners en burgers uitdrukkelijk meegenomen en worden zij ook uitgenodigd om suggesties in te brengen voor actiepunten of prioriteitstelling. Ook vanuit het buurtgericht werken wordt praktisch en 'bottom up' gewerkt en worden wensen van burgers zo veel mogelijk meegenomen;
- Het streven is om voor partners duidelijker inzichtelijk te maken wat ieders rol is in het IVB en in de uitvoering hiervan: wat kunnen we van onze partners verwachten en wat kunnen zij van ons verwachten? Dit is ook de reden dat de partners al bij de totstandkoming van de nota worden betrokken (zie ook de volgende paragraaf, 4.4). Per project wordt dit in beeld gebracht in jaarplannen in matrix-vorm, die ook jaarlijks worden geëvalueerd;
- Het IVB moet praktisch, concreet en overzichtelijk zijn: deze Kadernota en de bijlagen geven de hoofdlijnen aan en maken duidelijk waar de prioriteiten liggen.

4.4. Strategische partners

In de term integraal veiligheidsbeleid ligt al besloten dat voor veiligheid een brede samenwerking nodig is met tal van partners, die onmisbaar zijn voor effectief en breed gedragen veiligheidsbeleid.

Strategische IVB partners zijn:

- de woningcorporaties
- de MOS²
- Politie team Smallingerland/Opsterland
- O.M. (o.a. beleids- en/of gebiedsofficier, veiligheidshuis, APJ³)
- Regionaal expertise- en informatiecentrum bestuurlijke aanpak van georganiseerde misdaad (is in oprichting)
- SVS
- vertegenwoordigers H&I en horeca
- vertegenwoordiger bedrijventerreinen
- vertegenwoordiger(s) van bewoners / wijkraden, ouderen en / of het lokale WMO-platform
- vertegenwoordigers onderwijs
- AMW
- Sociaal team (Signalerings Overleg Smallingerland, SOS⁴)
- Bureau HALT
- Reclassering
- Bureau Jeugdzorg
- Raad voor de kindbescherming
- GGD en GGZ
- VNN (Verslavingszorg Noord Nederland)
- Steunpunt Huiselijk Geweld / Fier Fryslân
- Bureau BIBOB (landelijk/regionaal)
- Voedsel en Warenautoriteit

² Maatschappelijke Onderneming Smallingerland, de lokale welzijnsstichting

³ Arrondissementaal Platform Jeugdcriminaliteit Fryslân

⁴ In het Signalerings Overleg Smallingerland participeren de woningcorporaties, maatschappelijk werk, gemeente Sociale Zaken en SamenlevingsZaken, politie, GGZ, SMO Friesland, VNN, MEE. En op afroep: GGD en Talant

- Belastingdienst
- Algemene Inspectie Dienst (AID)

Het is onmogelijk om alle genoemde partners direct en intensief bij de totstandkoming van het IVB te betrekken. De belangrijkste reden hiervan is dat veel partners alleen te maken hebben met bepaalde aspecten van het IVB. Daarom is ervoor gekozen om rondom de vijf IVB veiligheidsvelden overleg-bijeenkomsten met collega's en externe partners te organiseren met diegenen die bij het betreffende veiligheidsveld nauw betrokken zijn. Het ligt in de bedoeling om deze personen of organisaties te zijner tijd ook te betrekken bij het opstellen en evalueren van de IVB jaarplannen. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van alle veiligheidsvelden met de in- en externe partners die zijn gevraagd om actief deel te nemen aan de 'denktank-bijeenkomsten', of om schriftelijk te reageren.

5. Overzicht veiligheidsvelden en -thema's

Aan de hand van het overzicht van de veiligheidsvelden en -thema's is een veiligheidsanalyse uitgevoerd. Deze veiligheidsanalyse, die bij deze Kadernota is opgenomen als bijlage 3, geeft een actueel overzicht van wat de belangrijkste veiligheidsproblemen zijn, welke aanpak er al is en welke omissies er (nog) zijn in de aanpak. Op basis van de veiligheidsanalyse en het overzicht van de flankerende beleidsprocessen kan worden nagegaan of het beleid compleet is en welke prioriteiten er moeten worden gesteld.

De veiligheidsanalyse is zoals gezegd onderdeel van de VNG-methode "Kernbeleid Veiligheid", aan de hand waarvan inmiddels vele Nederlandse gemeenten hun integraal veiligheidsbeleid vorm geven. Ook Politie Friesland, onze belangrijkste strategische partner als het gaat om integraal veiligheidsbeleid, hanteert de inhoudelijke indeling van "Kernbeleid veiligheid" als basis voor haar jaarplannen en meerjarenplannen. Hierdoor is het beleid gemakkelijker af te stemmen en in lijn te brengen. Ook biedt dit betere vergelijkingsmogelijkheden met andere gemeenten.

De volgende pagina geeft een overzicht weer van de veiligheidsvelden en thema's. Ook wordt hierbij aangegeven welke thema's deze Kadernota niet behandelt.

Overzichtsschema veiligheidsvelden en -thema's

Op dit moment onderscheiden we in Smallingerland 27 veiligheidsthema's, verspreid over vijf veiligheidsvelden.

Veiligheidsvelden	Veiligheidsthema's
1. Veilige woon- en leefomgeving Accent 'sociaal'	1.1. Overlast tussen bewoners/botsende leefstijlen
	1.2. Verloedering/kwaliteit woonomgeving
	1.3. Veiligheidsgevoel
	1.4. Overlast door drugs of alcohol
	1.5. Geweld op straat en in het publieke domein
	1.6. Huiselijk geweld en kindermishandeling
	1.7. Slachtofferhulp
2. Veilige woon- en leefomgeving Accent 'fysiek'	2.1. Verkeersveiligheid en - overlast
	2.2. Auto-inbraken
	2.3. Fietsdiefstallen
	2.4. Woninginbraak
	2.5. Vermogensdelicten
	2.6. Vandalisme en graffiti
	2.7. Schade openbare gebouwen
	2.8. Veiligheid jaarwisseling
3. Bedrijvigheid en veiligheid	3.1. Winkelcentra
	3.2. Bedrijventerreinen en inbraak bedrijf / kantoor
	3.3. Uitgaan/horeca
	3.4. Veilige Zorg
	3.5. Grootschalige evenementen
4. Jeugd en veiligheid	4.1. Aanpak jongerenoverlast
	4.2. Jeugdcriminaliteit algemeen en 12 minners
	4.3. Alcohol en drugs
	4.4. Veilige school
5. Integriteit en veiligheid	5.1. Radicalisering
	5.2. Organisatie- en georganiseerde criminaliteit
	5.3. Bestuurlijke integriteit

Opmerking: In het schema hierboven is het onderwerp "Fysieke veiligheid" weggelaten. De methode kernbeleid Veiligheid verstaat hieronder de onderwerpen Brandveiligheid gebouwen, Risico's gevaarlijke stoffen / externe veiligheid, Risico's natuurrampen, Risico's infectieziekten. Toezicht en handhaving rond Brandveiligheid gebouwen is ondergebracht in het beleid van de afdeling Publiek. Het onderwerp verkeersveiligheid is opgenomen onder het thema "Veilige woon- en leefomgeving". De rest van de onderwerpen wordt meegenomen in het gemeentelijk rampenplan, dat deels een afgeleide is van de regionale aanpak rampenbestrijding. Hetzelfde geldt voor de risico's van terrorisme, dat is weggelaten uit onderdeel 4, "Integriteit en veiligheid".

6. Prioriteiten

Mede aan de hand van de visie uit hoofdstuk 4, de flankerende beleidsprocessen (bijlage 2) en de veiligheidsanalyse (bijlage 3) benoemt dit zesde voorstellen voor prioriteiten: wat is er extra nodig of wenselijk voor de komende vier jaar.

Bij de prioriteitstelling zijn de volgende criteria gehanteerd:

1. wettelijke plicht of taak van gemeente, of prioriteiten op regionaal en landelijk niveau die ook van belang zijn voor het lokale niveau;
2. maatschappelijke impact van een probleem in de lokale gemeenschap;
3. de hardnekkigheid van een verschijnsel. Zo kan een veiligheidsprobleem zich al jaren voordoen; nu is het tijd om er werkelijk iets aan te doen;

We stellen voor om in de komende beleidsperiode van 4 jaar op de hieronder omschreven onderwerpen extra inzet te plegen, naast de al bestaande inzet op deze en andere IVB onderwerpen. Eén en ander wordt nader uitgewerkt in de IVB jaarplannen.

Het kan zijn dat bovenlokaal aan een thema veel prioriteit wordt gegeven en dat het in deze nota een lage prioriteit krijgt. Dit kan er bijvoorbeeld mee te maken hebben dat het thema lokaal niet als een groot probleem wordt ervaren of dat het huidige beleid al voldoet.

Voorstellen voor prioriteiten IVB 2009-2012

Geweld in de samenleving: (Veilige woon- en leefomgeving)

- Extra inzet op geweld op straat, veilig uitgaan, veilige school, veilige zorg, huiselijk geweld en kindermishandeling (o.a. o.b.v. "publicatie" Van afzijdigheid naar betrokkenheid, preventieve strategieën tegen geweld" (CCV⁵, 2005)
- Geweld tegen overheidsdienaren tegengaan

Vandalisme (Veilige woon- en leefomgeving)

- Misbruik van alcohol en drugs tegengaan
- Aanpak uitgaansvandalisme
- Inzet Burgernet⁶ / buurtpreventie
- Opsporing en schadeverhaal op daders

Blijvende inzet op aanpak overlast en 'aso gedrag' in woonbuurten (Veilige woon- en leefomgeving):

- Handhaving / tegengaan van overlast en veel voorkomende ergernissen in woonbuurten
- Extra aandacht voor buurten waar achterstand speelt of verloedering dreigt, plus betere monitoring hiervan
- Stimuleren van buurtbemiddeling⁷

⁵ Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

⁶ Sinds kort vinden op verschillende plekken in Nederland pilots plaats met SMS alert / Burgernet om burgers in te schakelen bij de signalering en opsporing van crimineel gedrag en vandalisme

⁷ In de Wiken is de MOS onlangs gestart met een pilot Buurtbemiddeling, waarbij getrainde vrijwilligers bemiddelend optreden als sprake is van conflicten tussen buurtbewoners.

- Nadere afspraken maken over de rol van corporaties bij de aanpak van overlast (oa woonakkoord)

Veiligheidsgevoel burgers (Veilige woon- en leefomgeving)

- Extra aandacht voor de doelgroep Ouderen
- Participatie en 'meedoen' bevorderen (WMO en lokaal jeugdbeleid)
- Consequente berichtgeving over veiligheid
- Schone, hele en veilige woonomgeving

Veilig ondernemen (Bedrijvigheid en veiligheid)

- Organisatiegraad onder winkeliers en ondernemers op bedrijventerreinen verbeteren rond Veilig ondernemen verbeteren en o.a. 'free-riders'⁸ tegengaan
- Preventieve maatregelen stimuleren
- Verbetering veiligheid bedrijventerreinen en winkelcentra

Jeugdcriminaliteit en risicojeugd (jeugd en veiligheid)

- Schooluitval en werkloosheid voorkomen (zie ook: Nota Jeugdbeleid 2008-2012 Smallingerland)
- Betere signalering van risicojongeren en -gezinnen
- Versterking aanpak first offenders
- Misbruik van drank en drugs tegengaan (oa indrinken op straat)
- Versterking weerbaarheid jeugd tegen groepsdruk
- Aanpak van geweld

Bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit (integriteit en veiligheid)

- Programma Bestuurlijke Aanpak

Vermogenscriminaliteit (integriteit en veiligheid)

- Nazorg gedetineerden Penitentiaire Inrichtingen en Justitiële Jeugd Inrichtingen (recidive terugdringen)
- Mogelijkheden Veiligheidshuis-concept goed benutten (o.a. inzet op veelplegers)
- Met partners het concept van 'tegenhouden' toepassen om een dam op te werpen tegen criminaliteit

7. Het vervolg

Na vaststelling zal deze kadernota nader worden geconcretiseerd in jaarplannen IVB. Deze jaarplannen worden nauw afgestemd met politie, justitie en andere partners. Het zelfde geldt voor de evaluatie hiervan.

⁸ Onder het probleem van 'free riders' wordt verstaan dat mensen of organisaties gebruik kunnen maken van een goed of dienst - in dit geval preventieve maatregelen of collectieve beveiliging - zonder ervoor te betalen of bij te dragen aan de instandhouding ervan.